

Vesthimmerlands Museumsforening

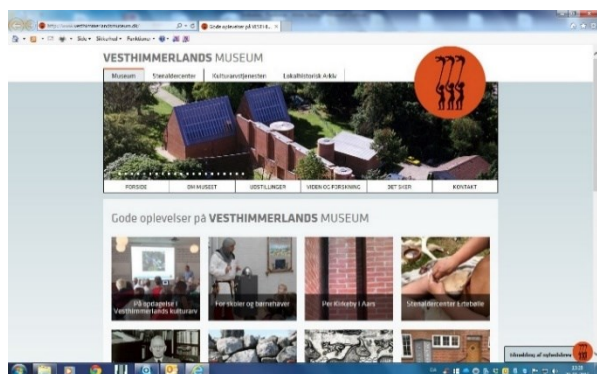

Aktiviteter i Ertebølle - Der laves mad

Indholdsfortegnelse

Leder	s. 3-4
Broders klumme – Svanesang	s. 5
Museet og Museumsforeningens forårsprogram	s. 6-8
Stenaldercenter Ertebølle	s. 8-11
Himmerlands Kunstmuseum	s. 11
Aggersborg	s. 12-15
Siden sidst	s. 16-18
Firmamedlemskaber	s. 19
Museumsforeningens bestyrelse	s. 20

Har du været på
museets flotte hjemmeside?
www.vesthimmerlandsmuseum.dk

Her kan du læse om/se billeder af hele
museets virke

*fra forskning til formidling
fra udgravning til udstilling
fra kulturarv til kunst
fra stenalder til sam-
tid....*

Vesthimmerlands Museum

Åbningstider

1. januar-22. december
onsdag, lørdag og søndag kl. 10-15
lørdag gratis adgang -
forsøgsordning året ud

Øvrige besøg efter forudgående aftale
med museet

Museets medarbejdere kan kontaktes
pr mail eller telefon. Kontaktoplysning-
er findes på museets hjemmeside.

Museet på tlf.: 98 62 35 77 eller
mail : recp@vmus.dk

Stenaldercenter Ertebølle

**Weekender og helligdage i maj og juni
kl. 11.00 – 15.00**

Entré: 60 kr. for voksne
gratis adgang for børn og unge op til 18 år

Sommersæson fra 22. juni til 11. august
Dagligt kl. 10.00-16.30 Se program

Entré: 80 kr. for voksne
gratis adgang for børn og unge op til 18 år
April til oktober

Åbent for besøgsgrupper ved bestilling
også uden for åbningstiden

Entré: 80 kr. for voksne
gratis adgang for børn og unge
op til 18 år

Leder

Den eneste ene

Har I prøvet at være den eneste ene, der ikke som en Zombie er dybt engageret i sin iPhone? Oplevelsen er almen tilgængelig i et S-tog, på en banegård, i et venteværelse. Gad vide, hvornår det kan opleves på spisesteder, biblioteker, på tilskuerpladser og på museer?

Har I også lagt mærke til, at de forskellige platforme som Facebook, Instagram og YouTube har ændret sig i løbet af de seneste par år?

De har fanget vores opmærksomhed, uden vi egentlig ved hvorfor. Vi kan også føje Spotify, Tik Tok, Netflix og X på listen. Det er ligesom musikken vi lytter til, også har ændret sig. Det samme gælder kunsten, vi betragter, filmene og serierne vi ser.

Men det er ikke indbildning. Faktuelt er de sociale medier siden omkring 2015 begyndt at gøre brug af algoritmiske anbefalinger. Det er digitale mekanismer, som konstant overvåger os online, indsamler vores data klik for klik og bestemmer det indhold, vi er eksponeret for. Og lige pludselig bliver det, vi ser og hører mere vedkommende og kendt. Fotos, videoer og opdateringer fanger os, og vi bruger ubevidst mere tid, og vi går rundt mellem hinanden og er fraværende.

Har I tænkt på, at aldrig i menneskeheds historie har vi været så mange, der er optaget af stort set de samme ting og ovenikøbet på samme tid? Og hvad gør det så ved os. Ja, det er der jo delte meninger om. Der er dem, der hævder, at algoritmen fremtryller de personlige anbefalinger, vi i virkeligheden selv vil lede efter og derved udvider vores horisont. Andre vil hævde, at vi kun kommer til at se det, som Tech giganterne ønsker, vi skal se, så vi bruger vores tid på deres platform, sagt lidt populært: Vores opmærksomhed er deres opsætning. Og så er der endelig dem, der ik-

ke vil spindes ind i andres garn og undlader at bruge de sociale medier.

Det overordnede spørgsmål er, om kulturen kan vække Zombierne og igen skabe værdifulde og berigende fællesskaber, eller om det er ved at være for sent?

Hvem er du? Den eneste ene? (som alligevel måske har en lille bitte konto, så du kan følge med i, hvad de andre følger med i!)

Et godt tidspunkt

Da vores museumsdirektør Broder Berg forleden meddelte, at det nu var et godt tidspunkt at fratræde stillingen som direktør for Vesthimmerlands Museum på, så var vores umiddelbare reaktion, at det var det *ikke*, og dog.....

Ved nærmere eftertanke, må man give ham ret. Museet har overskud, museets medarbejdere markerer sig i den seriøse del af det museale landskab, museet bliver rost og er kendt for sit arbejde med kulturarven, kort sagt et veldrevet museum, som lever op til museumslovens strenge krav.

Og så endelig i september sidste år blev 16 års intenst arbejde med optagelse af Aggersborg på Verdenskulturarvslisten afsluttet. Foran venter et spændende arbejde for en ny direktør med udmøntningen af regeringens museumsreform og kommunens museumsanalyse.

Broder har siden sin ansættelse som leder af museet i 2008 være involveret i og løst mange forskellige opgaver. Her er kun plads til en enkelt historie:

Kort efter sin ansættelse blev han af kommunen bedt om at indgå i en arbejdsgruppe, hvis mål var at overbevise Nationalmuseet om, at det var en god idé at udlåne en række originale genstande fra museets arkiver. Bestyrelsen for det daværende Johannes V. Jensen Museum drømte om at genskabe Johannes V. Jensens arbejdsværelse i hans fødehjem i Farsø. På den tid var det ikke umuligt i en kortere periode at låne en enkelt genstand fra Nationalmuseet, men et helt arbejdsværelse var helt utænkeligt.

Det var den opgave, som skulle løses, og Broder var arbejdsgruppens faglige ekspert. Det lykkedes Broder at få en dialogaftale med Nationalmuseet, så arbejdsgruppen fik tilsendt en samlet oversigt over de genstande, der lå i museets arkiv. Med en ønskeseddel i hånden drog arbejdsgruppen til arkivet i Brede, hvor et af Johannes V. Jensens børnebørn, en ældre dame, sluttede sig til selskabet. Nationalmuseet havde i mellemtiden samlet de genstande, som stod på ønskesedlen. Men før vi så dem, ville museet gerne vise os hele samlingen af Johannes V. Jensens ting.

Det var en overvældende oplevelse at stå i et stort rum med Georg Brandes ting til højre og Johannes V. Jensens til venstre. Barnebarnet var den første, der fik sundet sig. Hun gik hen til en af reolerne og strøg med blid hånd hen over en lille figur af et barnehoved. Den ledsagende inspektør tilkendegav med en stemmestyrke, som var en gårdvagt værdig, at genstandene ikke måtte berøres. Den stakkels ældre dame fremstammede med en lille sprød stemme: ”Men det er jo mig. Det gjorde jeg altid som det første, når jeg som barn kom ind i bedstefars arbejdsværelse.”

Så smeltede isbjerget, og Broder spurgte, om de havde et rum, hvor vi kunne sidde og tale om vores indtryk. Da vi fik sat os ned, spurgte Broder: ”Hvad om vi glemmer alt om arbejdsværelset, nu da sengen ikke er der og i stedet for viser den Johannes, som ingen kender, ham der bl.a. kan male og lave skulpturer.” Og det blev resultatet. I parentes skal det siges, at sengen, som ikke var der, var betydningsfuld for illusionen om et arbejdsværelse, fordi Johannes V. Jensen sad i den, når han skrev.

Vi fik ikke set de ting, som vi havde bedt Nationalmuseet om at lægge til side. Til gengæld fik vi lov til at låne de ting, som publikum i dag kan se på museet. Broder greb øjeblikket til at inspirere os og fastholdt vores umiddelbare oplevelse af optrinnet. Det fik os til at få øje på nogle helt andre udstillingsmuligheder end dem, vi på forhånd havde lagt os fast på. Vi ved ikke, hvad den egenskab hedder eller for den sags skyld, hvilke kompetencer, der skal til for at sikre, at Nationalmuseets største samlede enkeltudlån af genstande til dato stadig er i Farsø og er blevet lidt af et varemærke for Johannes V. Jensen og Thit Jensen Museet: At vise publikum noget, de ikke forventer at se.

Det er Broders fortjeneste – en af mange. Vi ønsker Broder en dejlig 3. alder, og tak for en fornem indsats for Vesthimmerlands Museum.

Jørgen Gravesen,
Formand for Museumsforeningen

Broders klumme

Svanesang

Alt har sin tid – også på Vesthimmerlands Museum.

Det er derfor også med stort vemod, at jeg nu med denne klumme for sidste gang som direktør skriver til museumsforeningens blad. Efter 16 år på lederposten har jeg valgt at trække stikket og afslutte min tid på Vesthimmerlands Museum. Ikke fordi jeg planlægger at synke passivt ned i en blød lænestol. Nej, det er fordi tidspunktet er kommet, hvor nye kræfter skal løfte vores dejlige museum ind i en ny æra, hvor udviklingen på Aggersborg, Livø, Stenaldercenter og en ny formidling i Aars står helt øverst på ønskelisten, og hvor en fortsat konsolidering af museets alsidige lovbevalde virksomhed som statsanerkendt museum for arkæologi og nyere tids kulturhistorie skal drives frem.

Museet er kommet til et skæringspunkt, hvor meget allerede er opnået, men hvor også det, der er opnået, kan blive til meget mere, hvis museumsreformerne i stat og kommune lander på den rette måde.

Uden tvivl er vi kommet langt og har siden 2008 ved fælles løft formet Vesthimmerlands Museum på ny: Fra campingvognsprojektet, udstillingen på Johannes V. Jensen Museet, overtagelse og fornyelse af Stenaldercenter Ertebølle, Kulturarvstjenesten og etablering af en skoletjeneste til flytning af genstandsmagasinet og alle administrative funktioner, digitalisering af samlingerne og ikke mindst alle de fantastiske forskningsresultater og fagpublikationer i nationale og internationale tidskrifter - for ikke at glemme den lange række af arkæologiske undersøgelser og sagsbehandlinger, registreringer på arkivet og mange formidlingstiltag, herunder Kulturarvskommune, Kulturarvsmåned, Tidsrejsen, særudstillinger, Livø-projektet og meget andet mere.

Helt afgørende for de mange succeser har dog været de gode kræfter, der med faglighed, engagement og glæde har skabt udvikling og fremdrift på museet. Der bliver løftet i flok på Vesthimmerlands Museum - af museets arkæologer, historikere, formidlere, administrative og praktiske medarbejdere og i et fantastisk samspil med de mange frivillige kræfter fra museets støtteforeninger og eksterne samarbejdspartnere. En kæmpe tak herfra til alle, der har støttet op på den lange og ikke altid lige nemme rejse frem til i dag.

Vesthimmerlands Museum står nu foran en proces, hvor nye kræfter sammen med museets dygtige ansatte og frivillige medarbejdere skal bane vejen for virkeliggørelsen af store projekter og samtidig fortsætte den faste kurs med at konsolidere museet som Vesthimmerlands helt eget fagmuseum for arkæologi og nyere tids kulturhistorie. Jeg sætter derimod kursen mod den 3. alder, hvor jeg kan blive herre over min egen tid og samtidig følge med i Vesthimmerlands Museums videre udvikling – men nu fra sidelinjen.

Tak for 16 gode år.

Med venlig hilsen
Broder Berg
Museumsdirektør

Museet og museumsforeningens forårsprogram

Fra stenalderhytte til ejerlejlighed - bygninger og miljøer i Vesthimmerland fra oldtid til nutid

Onsdag den 10. april kl. 19.00

v/ museumsdirektør Broder Berg

Vesthimmerlands Museum har i de seneste 15 år sat særligt fokus på bygningsarv og byudvikling i Vesthimmerland. Museet har bidraget til flere område- og byfornyelsesprocesser, arbejdet med kortlægning af bygningsarven i kommunen og taget initiativ til nyskabende projekter, såsom "10 steder med sjæl" og "Kulturarvskommune Vesthimmerland". Arbejdet har givet grundlæggende viden om, hvordan bygninger til bolig, erhverv og fritid, med tilhørende anlæg til forsyning og transport, har skabt udvikling og samtidig omformet det vesthimmerlandske landskab ab grundlæggende. I aftenens billedforedrag vil museumsdirektør Broder Berg prøve at give et samlet overblik over udviklingen og håndteringen af den historiske bygningsmasse i vores kommune.

Pris: 100 kroner inkl. kaffe og kage
60 kroner for medlemmer af
museets støtteforeninger.
Billetter købes ved indgangen
(kontant betaling)

Hvem var vikingerne?

Lørdag den 20. april kl. 10.30

v/Forskningschef fra Vejlemuseerne,
Mads Ravn

Hvad betyder viking, hvem var vikingerne, og var vikingerne værre end de andre? Få svar i dette foredrag, hvor den nyeste forskning fra arkæologien, genetikken og historiebøgerne samles.

I dette foredrag kan du få et indblik i vikingerens verden og få svar på, hvem de sagnomspundne figurer var.

Var perioden for eksempel bare en del af jernalderens samfund; og hvis ikke - hvorfor opstod vikingetiden lige på dette tidspunkt? Var de blot de forkerte personer på det forkerte tidspunkt, eller opportunistiske slavehandlere, der kæmpede om magten med andre grupper, som kriminelle karteller i dag kæmper om markedet?

Alt dette vil blive udforsket, for at vi kan få en bedre forståelse af vikingerens verden og opkomst, med nutidens briller.

Pris: gratis
kaffe og kage kan købes for 20 kr.
(kontant betaling)

Sted: Vesthimmerlands Museum,
Søndergade 44, 9600 Aars

Hvem var Vesthimmerlands vikinger? Fortidsmindedag

Søndag den 21. april 2024 kl. 14.00

Sprogets landskab – Mød vikingetidens mennesker gennem deres egne ord. Hvem var Thyra, Odinkar, Gudmund, Valtoke og Azur? Hvad er en drot og en landmand? Og er de ren forbindelse til Aggersborg og Harald Blåtand
Kør selv tur til tre runestens lokaliteter. Vi starter kl. 14 ved Skivum Kirke, kører derefter til Aars kirke og slutter ved Farsø Kirke.

Museumsinspektør Sidsel Wåhlin er guide på denne tur. Hun har arbejdet med vikingetidens navne og stednavne og det er denne næsten usynlige kulturarv – sprogets landskab, der foldes ud på turen.

Vesthimmerlands Museum

Runestenen ved
Aars Kirke

Runestenen i Skivum Kirke

Mødested: Skivum Kirke kl. 14.00
Pris: 40 kr. (kontant betaling)

Danmarkshistorien skrives om: Skrydstrup- & Egtvedpigen var nok ikke kosmopolitter

Onsdag den 24. april kl. 19.00

v/Rasmus Andreasen fra Institut for Geoscience

De to ikoniske bronzealder-piger fra Egtved og Skrydstrup var nok lokale og kom ikke rejsende langvejs fra. Men hvorfor troede forskerne tidligere, at de var indvandrere? Og hvad fortæller de nyeste data om kvindernes liv?

Mange undersøgelser af oprindelsen og bevægelsen af forhistoriske mennesker er baseret på strontium isotoper. Sådanne studier kræver nøjagtige referencekort, der ofte er baseret på nutidigt overfladevand.

Men vores studie har vist, at den landbrugskalk, der tilsættes på kalkfattige jorde i det moderne landbrug, kan ændre strontiumforholdene væsentligt.

En genfortolkning af Egtvedpigen og Skrydstrupkvinden fra bronzealderen med strontium isotop-værdier, der ikke er påvirket af moderne landbrugsskalk, indikerer, at det er mest sandsynligt, at kvinderne stammer fra - og tilbragte hele livet i - områderne omkring deres gravhøje. De kom ikke langvejs fra som tidligere troet.

Alligevel er resultaterne interessante — især Egtvedpigens, der viser, at hun levede én del af året i ét område, nok Vejle Ådal nær Egtved, og én del af året i et andet, nok på hedesletten omkring Egtved.

Pris: gratis
kaffe og kage kan købes for 20 kr.
(kontant betaling)
Sted: Vesthimmerlands Museum,
Søndergade 44, 9600 Aars

Kongens borg – først og størst

Udstillingsåbning fredag den 31. maj kl. 14.00

Aggersborg er et majestætisk symbol på Harald Blåtands evne til at samle og sikre riget. I denne særudstilling inviteres du til at udforske kongens første og mest imponerende ringborg. Et vidnesbyrd om vikingetidens imponerende arkitektur og militære tilstedeværelse i det velstående og betydningsfulde Limfjordsland. Tag med på en rejse mere end 1000 år tilbage i tiden.

Kristian Lebek Jacobsens genskabte Aggersborg
Udstillingen kan opleves til maj 2025.

Entre: Gratis

Sted: Vesthimmerlands Museum, Søndergade 44, 9600 Aars

Stenaldercenter Ertebølle

Stenaldercenter Ertebølle holder åbent med ny særudstilling

Alle weekender i maj og juni kan du besøge udstillingen "Skjulte skatte i skraldet" og komme med på en fascinerende rejse ind i fortidens gemmer, hvor bunker af forhistorisk affald ikke blot vækker nysgerrighed, men også kaster lys over fortidens mysterier. Særudstillingen "Skjulte skatte i skraldet" udfordrer vores opfattelse af affald, idet udstillingen viser, at det, der engang blev kasseret, nu kan kaste lys over livet i oldtiden.

Tag Familien med på overlevelses-eventyr hos Stenaldercenter Ertebølle

Oplev stenalderlivet med hele familien hos Stenaldercenter Ertebølle. Vi er begejstrede for at præsentere vores nyeste udgave af et ældgammelt overlevelses-hæfte, som er spækket med sjove og lærerige aktiviteter, der bringer jer tættere på naturen og lærer jer at overleve som i stenalderen.

Når I har gennemført hæftets udfordringer, får I muligheden for at designe jeres eget badge. Et sjovt symbol på, at I har klaret jer gennem stenalderens udfordringer sammen!

Vores overlevelses-hæfte er skabt med familiehygge for øje. Det er den perfekte

måde at tilbringe kvalitetstid sammen, mens I lærer og har det sjovt. Så pak madkurven, tag praktisk tøj på og kom til stenalderen for et eventyr, I sent vil glemme.

Overlevelsesshæftet er klar til eventyr fra den 4. maj og i alle weekender i maj og juni og koster 45 kr.

Entré voksne: 60 kr.

Børn og unge op til 18 år: gratis

Vi glæder os til at tage jer med på en rejse tilbage til stenalderen!

Madlauget bygger en røgeovn

Weekenden 1.-2. juni kl. 10.00 -14.00

Madlauget gentager succesen fra sidste år med røgevent, så den 1.-2.juni bliver der gjort klar til røgevent i weekenden 27.-28. juli. Reserver allerede nu dagen(e), hvor der også sker meget andet.

Her tages rådyrboven op fra sydegruben

Og her deles smagsprøver ud af boven

Der bliver også lavet mange andre lækkerier, og nu har vi jo haft generalprøve, så det bliver sikkert endnu bedre i år.

Børnenes stenalder

Alle dage mellem 22. juni og 11. august kl. 10.00 – 17.00

Hver dag kan du og børnene prøve kræfter med stenalderens hverdagsliv.

Der er masser af prøv-selv-aktiviteter, såsom stammebådssejls, spydkast, flint-hugning, planteværksted, maleværksted og arkæologisk sandkasse.

Husk der er gratis entré for børn og unge op til 18 år.

Mød arkæologerne og vær med når de finder stenalderen skjulte flintskatte.

Alle hverdage i juli kl. 10.00 – 15.00

Alle hverdage i juli kan du møde Vesthimmerlands Museums sejeste stenalderarkæologer, og følge med i arbejdet med at frembringe de skjulte flintskatte fra den vesthimmerlandske muld.

Gratis guidet tur når entréen er betalt

Alle dage mellem 22. juni og 11. august kl. 11.00 - 12.00

Gå med vores dygtige guide i stenalderfolkets fodspor på denne gratis tur. Turen går igennem Stenaldercentrets smukke fortidslandskab og lader dig komme helt tæt på både stenalderens mennesker og natur.

Stenaldercenter Ertebølle går i fisk

Tirsdage 25. juni, 2. juli, 9. juli, 16. juli, 30. juli og 6. august kl. 10.00-12.00

Stenaldercenter Ertebølle inviterer dig til at ”gå i fisk”, som levede du i stenalderen. Du kan prøve, hvordan man laver et fiske-net, smage tørfisk og se stenalderens fiskeredskaber. Og så kan du selvfølgelig prøve at sejle i stammebåd i vores smukke sø.

Stenaldercenter Ertebølle er skind og ben

Onsdage 26. juni, 3. juli, 10. juli, 17. juli, 24. juli, 3. juli og 7. august kl. 13.00 – 16.00

Dyk ind i stenalderens verden med vores dragtlaug! Giv dig selv muligheden for at iføre dig vores autentiske stenalderdragter og opdag de praktiske aspekter af fortidens beklædning. Det er ikke bare en rejse tilbage i tiden, men også en chance for at opleve historien på egen krop - med elegance og stil. For de håndværksinteresserede tilbyder vi desuden workshops, hvor du kan prøve kræfter med at fremstille smykker af benperler eller forme redskaber af knogler. En perfekt blanding af historie, mode og håndværk!

Stenaldercenter Ertebølle er fyr og flamme

Torsdage 27. juni, 4. juli, 11. juli, 18. juli, 25. juli, 1. august og 8. august kl. 10.00 – 11.00

Er du nysgerrig på, hvordan vores forfædre klarede sig gennem de lange, kolde vinternætter, eller hvad der bragte lys ind i deres mørke hytter? Når Stenaldercenter Ertebølle er fyr og flamme, kan du opleve vores ildekspert vise forskellige teknikker til ildfremstilling og høre om ildens betydning i stenalderen.

Stenaldercenter Ertebølle farer i flint

Fredag 28. juni og 5. juli kl. 13.00 – 16.00

Tag med på en unik rejse tilbage til stenalderen, når Stenaldercenter Ertebølle farer i flint. Her kan du opleve vores dygtige flinthuggere bringe fortidens kunst til live! Deltagere får muligheden for at se, røre, og endda prøve, hvordan man laver og bruger skarpe redskaber af flint – præcis som vores forfædre gjorde for tusindvis af år siden.

Østers, bål og bobler i stenalderen

Lørdag den 29. juni, 6. juli, 13. juli, 20. juli, 27. juli kl. 19.00 – 21.00

Pris 175 kr. pr. person

I tusindvis af år har mennesker samlet sig omkring bål ved Ertebølles smukke kyst, delt måltider og udvekslet historier. På fem særlige aftener i juni og juli måned hylder vi denne urgamle tradition ved at servere østers, bobler og tænde bål for at lade os fortrylle af lysets magiske skær, før de mørke tider atter indfinder sig.

Guidet tur til Ertebølle Køkkenmøddingen

Hver søndag den 30. juni til den 11. august kl. 14.00 – 16.00

Oplev historiens vingesus i den charmerende landsby Ertebølle, hvor fortidens hemmeligheder venter på at blive afsløret. Kendt som vugge for den berømte Ertebøllekultur har Ertebølle køkkenmøddingen spillet en afgørende rolle i arkæologiens verden med opdagelsen af Ertebøllefolket. Denne opdagelse har ikke blot forandret vores forståelse af stenalderen ved at inddele den i jægerstenalderen og bondestenalderen, men har også understreget vigtigheden af, at det, vi måske ser som simpelt affald, er uvurderlig kulturarv.

Vi inviterer dig til at træde ind i en forsvunden tid på vores guidede tur, hvor du vil blive ført gennem landskabets skønhed og undervejs dykke ned i historier om det liv, der udfoldede sig ved Limfjordens kyst for over 7000 år siden. Denne omkring 2 km lange vandretur er ikke bare en tur; det er en rejse tilbage i tiden, en unik chance for at komme tæt på historiens vidnesbyrd og forstå vores forfædres livsverden.

Oprindeligt har køkkenmøddingen været 140 m lang og 20 m bred. Kun en lille del af den er fredet og ligger markeret i engen ned mod Livø Bredning. Foto: Torben Dehn Slots- og Kulturstyrelsens hjemmeside

Stenalderfestival

22- 28. juli kl. 10.00 – 17.00

Gør dig klar til en enestående rejse tilbage i tiden på Stenaldercenter Ertebølle, når vi afholder stenalderfestival med "Bondestenalderfolket". Oplev imponerende håndværk, fra slibning af økser og forarbejdning af brændenælfibre til kunsten at lave nålebinding, fremstilling af maling med naturlige jordpigmenter, bearbejdning af rav og meget mere.

Himmerlands Kunstmuseum

**Udstilling i store sal (maj – oktober)
Fernisering**

Lørdag den 31. maj kl. 14.00 - 16.00

Himmerlands Kunstmuseum åbner udstilling i den store sal. Denne relaterer til Aggersborg udstilling i den lille sal. Der holdes fælles åbning af begge udstillinger.

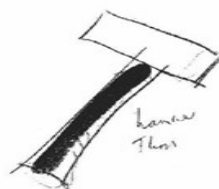
Esben Hanefelt Kristensen har illustreret hele Saxos Danmarkskrønike, og vi har fået lov til at låne alle malerierne af Aalborg Kommune i et halvt år.

Esben Hanefelt Kristensen er ligeledes i gang med at lave tre nye værker (130 x 100 cm).

De vises for første gang på denne udstilling

Motiver:

- ♦ Den gamle tro
Odin kommer ridende på Sleipner
- ♦ Aggersborg og omgivelser
- ♦ Harald kristner danskerne
Kongen bliver døbt

**HIMMERLANDS
KUNSTMUSEUM**

Søndergade 44, 9600 Aars
tlf. 98 62 35 77

www.vesthimmerlandsmuseum.dk

Aggersborg Program

World heritage dag: ”Skjulte skatte i skraldet – fra affald til verdensarv”

18. april kl. 19.00

OBS: Foredraget afholdes i Aggersund Menighedshus, Ullerupvej 30, 9670 Løgstør

Pris: 50 kr.

På den første internationale UNESCO Verdensarvsdag, som fejres ved den nyudnævnte Aggersborg, inviteres du til at følge arkæolog Louise Villadsen på en opdagelsesrejse gennem vikingernes skrald på jagt efter skjulte skatte.

Vikingeborgen Aggersborg har længe været genstand for videnskabelig interesse, og ikke kun på grund af dens imponerende størrelse eller dens strategiske placering ved Limfjorden. Det er nemlig vikingernes skrald, der afslører detaljer om livet i vikingetiden og tilbyder en unik indsigt i hverdagen på Danmarks største og første ringborg.

Kongens borg – først og størst

Guidet tur

22. juni – 17. september dagligt kl. 11.00

Lad guiden føre dig tilbage til vikingetidens Aggersborg, hvor fortællingerne om konger, erobringer, og dagligdagen i det ældste Danmark vækkes til live. På denne eksklusive omvisning får du mulighed for at udforske Harald Blåtands største bedrift – opførelsen af den første og største ringborg, Aggersborg, ikke blot en borg, men et vidnesbyrd om magt, strategi og ingeniørkunst i vikingetiden.

Vores kyndige guide vil ikke alene dele de fascinerende historier om vikingernes liv, men også bringe fortiden ind i nutiden ved at tilbyde autentiske smagsprøver på mjød og kød – de ægte smage fra vikingetiden. For vores yngre eventyrere er der hyldesaft, så hele familien kan tage del i denne kulturelle rejse.

Guided Tour in English: The King's Fortress – First and Largest

June 22nd to September 17th, daily at 13:00 AM

Let the guide take you back to the Viking Age Aggersborg, where tales of kings, conquests, and everyday life in ancient Denmark come to life. On this exclusive tour, you'll have the chance to explore Harald Bluetooth's greatest achievement – the construction of the first and largest ring fortress, Aggersborg, not just a fortress, but a testament to power, strategy, and engineering in the Viking Age. Our knowledgeable guide will not only share the fascinating stories of Viking life but also bring the past into the present by offering authentic tastes of mead and meat – the true flavors of the Viking Age. For our younger adventurers, there is elderflower juice, so the whole family can take part in this cultural journey.

Tag på eventyr i vikingetiden med ”Børnenes Borg” – dit barns billet til en verden af historier

22. juni – 17. september kl. 10.00 – 17.00

Opdag glæden ved at lære gennem leg på Danmarks største vikingeborg med vores spændende nye oplevelseshæfte, "Børnenes Borg". "Børnenes Borg" er jeres guide til en dag fyldt med eventyr, hvor I sammen kan udforske, lære og skabe minder. Dette hæfte sikrer, at hele familien kan gå på opdagelse i vikingernes fodspor og samtidig have det sjovt.

Hvad kan I opleve med Børnenes Borg?

Udforsk: Følg hæftets aktiviteter og lær om vikingernes liv og Aggersborgs historie på en sjov måde.

Skattejagt og kreative opgaver: Løs opgaver, gå på skattejagt, og vær kreativ med tegninger og design.

Afslut eventyret og få et certifikat, som et bevis på jeres vikingeventyr.

Pris: 50 kr.

Genåbning af Story Hunt

Vikingehåndværkertræf på Aggersborg

24. august kl.10.00 til 16.00 (reserver datoen. Nærmere program følger)

Oplev vikingetidens håndværk på Aggersborg Vikingehåndværkertræf. Fra uldspinding og vævning til jernudvinding og smykkefremstilling, se vikingernes håndværk komme til live og bliv inspireret af fortidens smukke håndværk.

På træffet kan du:

Opleve vikingetiden håndgribeligt

Se mennesker i vikingetøj

Købe mad og drikke

Matematikundervisning på Aggersborg

Vikingehåndværkertræf på Aggersborg

25. august kl.10.00 til 16.00 (reserver datoen. Nærmere program følger)

Oplev vikingetidens skjulte verden af håndværk på Aggersborg Vikingehåndværkertræf. Fra uldspinding og vævning til jernudvinding og smykkefremstilling, se vikingernes håndværk komme til live og bliv inspireret af fortidens smukke håndværk.

På træffet kan du:

Opleve vikingetiden håndgribeligt

Se mennesker i vikingetøj

Købe mad og drikke

Vikingekistens hemmeligheder: En Tidsrejse til Aggersborg

12. -20. oktober

Tag med på en tidsrejse til vikingetiden med vores unikke oplevelsespakke, gemt i en vikingekiste. Inde i kisten venter et eventyr for hele familien: skattejagt, håndværk, og spændende vikingekampe. Lær om Aggersborgs hemmeligheder, skab dit eget vikingesmykke, og mærk historiens vingesus.

Perfekt til eventyrlystne børn og voksne. Åbn vikingekisten, og slip eventyret løs – en uforglemmelig dag i vikingernes fodspor venter.

Pris 200 kr.

Midvinterarrangement Fyr og flamme på Aggersborg

21. december kl. 19.00 til 22.00

Oplev et fortryllende Midvinter Ildshow ved Vikingeborgen Aggersborg. Når mørket falder på, tændes bålene, og historiens vingesus blæser gennem luften. Dygtige ildkunstnere vækker fortiden til live med flammende dans og spektakulære ildkunster, der lyser himlen op og fortæller om vikingernes mod mystik. Dette unikke show blander gammel tradition med moderne performancekunst skabende en uforglemmelig aften, hvor historie, kultur og magi mødes.

Det er muligt at købe kage og varme drikke

Pris 80 kr.

Billeder fra fejringen den 30. september

Aggersborg App indvies

*Den store fejring
af optagelsen af
ringborgene på
Unescos Verdensarvsliste
30. september 2023*

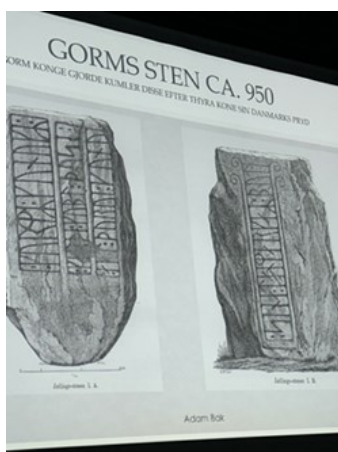
Gorm den Gamles 29. tip-tip... oldebarn!

I disse tider, hvor selv republikanere bliver royale og følelsesberørte, er det rart at få at vide, at vores nyudråbte konge, Frederik X, er Gorm den Gamles 29. tipoldebarn. Det beredte museumsinspektør Adam Bak fra Kongernes Jelling på et velbesøgt foredragsbesøg under et temaforedrag om Vikinger og Verdensarv i Vesthimmerlands Museums nye administrationsbygning på Østermarken. Foredragets titel var: **Jellingdynastiets begyndelse – Magt og Ret i vikingetidens Danmark.**

Efter foredraget var der enighed om, at museet i Jelling er et af de steder ethvert historisk interesseret menneske med passende mellemrum bør besøge for at få sin historiske viden genopfrisket og indsigten korrigeret i forhold til de seneste forskningsresultater.

Foredraget startede med en lille runologisk genopfriskning af indholdet på de to Jellingestene, hvor vi møder ordene Konge og Danmark for første gang samt en tolkning af, hvorfor de ord er vigtige, set ud fra datidens storpolitiske situation syd for Hedeby, vores første handelsby på det europæiske indre marked. Foredragsholderens udlægning var klar: I Jelling er der etableret et stort og stabilt kongerige styret af et stærkt kongepar, som naboerne kan stole på som gode handelspartnere og solide forsvarere af grænsen mod nord.

Indimellem blev vi belært om, at verdensarv skal bevares, formidles og udforskes, samt fik fortalt skrøner, som "kunne" være sande. Vi blev også præsenteret for kontante informationer om, at vi har 268 runestene i Danmark, og at Jellingestene hvert 7. år testes med stemmegaffel for at høre, om de er ved at smuldre indefra.

Kampen mellem asatroen og kristendommen fik også ord med på vejen. Kong Harald blev præsenteret som troens administrator, som både magteliten ved kejserhoffet, men også kirkens folk kunne være trygge ved. Hvordan forholdet mellem tro og virkelighed egentlig var, det kunne tilhørerne tage med hjem og tænke over.

For de fleste af os var den største og mest spektakulære nyhed dog nok, at der rundt om kirke og de to høje

havde været en egetræspalisade, bygget af 4000 store egetræer, dækkende et areal på godt 12 hektar med form som en rombe. Hvis man tegnede diagonalerne ind, så krydsede de hinanden, der hvor det formodedes at runestenene havde stået. Og det "vilde" er ikke forbi endnu: Tallet 12 går igen i længden af rombens sider, som er 360 meter. Konklusionen er, at Jelling var en svært befæstet by uden de store tegn på bebyggelse udover det langhus, som har ligget under kirken.

Hvis læseren selv får lyst til at studere "Det nye Jelling", så oplyste den meget vidende foredragsholder, at hele forvandlingen af området havde været en meget

kostbar affære. Tag selv ned og find ud af noget mere, men spekuler over, hvilken arbejdsindsats, det har været at finde 4000 velegnede egetræer, transportere dem til Jelling og bygge en befæstet by rundt om et areal på godt 12 ha!

JG 17-1-2024

Kan det virkelig være sandt?

Skjoldmøer, valkyrier og vikinger var overskriften forleden, da museumsinspektør og arkæolog Charlotte Lindblom fra Vejlemuseerne besøgte museumsforeningen for Vesthimmerlands Museum. Bag overskriften gennem der sig et inciterende og videns udvidende foredrag om kvindroller i vikingetiden.

De nye videnskabelige muligheder med blandt andet brug af DNA-analyser har igangsat en genderforskning, som vender op og ned på vores opfattelse af, at vikingetiden var for mænd med kvinderne i statistroller. Det holder ikke længere. I flere grave har man fundet kvinder, som man i årevis har identificeret som mænd. Man har blandt andet fejlagtigt troet, at gravfund med sværd og andre våben kun var mandegrave, og at grave med smykker kun var kvindegrave. Det passer heller ikke.

Til gengæld fik vi at vide fra runeindskrifter, at kvinder havde selvstændig juridisk status. Det betyder i al stilfærdighed, at mænd og kvinder havde ligeværdige roller i vikingetiden. Så selvom de fleste krigere var mænd, så var de fleste vævere kvinder. Man kan jo ikke forestille sig et vikingskib uden sejl. Så sejldug og tekstiler har været lige så nødvendige som sværd og spyd.

Lidt før kl. 19 var den sidste stol optaget, så de røde lygter kunne tændes som signal på, at der var udsolgt. Det er sjældent, at et foredrag kan trække fulde huse, men når det drejer som om vikingetiden,

kan alt ske. I virkeligheden ved vi godt, at når der bliver fortalt en god historie, som indeholder sandhed og fiktion, så er eventyret lige om hjørnet. Tænk bare på Odin, som sendte sine valkyrier ud på verdens kampladser for at hente de bedste, døde krigere hjem til Valhalla, så de sammen i al evighed kunne sidde og hygge sig og fortælle historier. Det kan vi jo se i tegneserier og på film at det passer.

Jørgen Gravesen

At skrive kvinder ind i historien

Katrine Balsgaard Juul's foredrag om "Arkæologiens Døtre" begyndte med et billede af hendes bedste fund fra en kvindegrav med glasperler fra Ringkøbing. Så hørte vi lidt om hendes Ph.d.-projekt om forvandlingen af kystkulturen omkring Nordsøen i 400-700 e.Kr. Men meget hurtigt kom vi hen til det, der har hendes store interesse: At sætte ansigt og krop på oldtidens mennesker. Det er jo ikke kun en interesse, arkæologer har. Det er vel også en, alle med interesse for fortiden har: At komme tæt på det liv, vores forgængere levede.

Den senere tids muligheder med DNA-analyser har også skærpet nysgerrigheden. Mon fundene i kvinde- og mandegravene nu også passer til vores opfattelse af kønsroller, med sværd i mandegrave og glasperler i kvindegrave?

Katrine har siden sin tid som ung studerende særligt interesseret sig for den del af arkæologien, der har fokus på ligestilling

mellem kønnene, kønsrollemønstre, det overordnede studie af de sociale processer og det levende liv i fortidens samfund. Her har hun fundet sin egen vej. Kvinder i nutiden skal kende deres eget køns fortid. Derfor skal også fortidens kvinders indsats frem i lyset. Thyra fra Jelling skal f.eks. med i beskrivelsen af Danmarks fødsel. For det var måske i virkeligheden hendes fortjeneste, at Danmark blev samlet og ikke det, der står på den anden Jellingesten!

Oldtidens kvinderoller i familier, i slægten og i landsbyen blev i stor stil visualiseret i 18. og 19. århundrede, men passer det billede med det, vi ved i dag om kvinderne i f.eks. jernalderen? Katrine fastslog, at det gør det ikke. Mon tiden er inde til at skrive historien om, så kvindernes vigtige og uundværlige roller bliver synliggjort?

Oldtidens kvinderoller i familier, i slægten og i landsbyen blev i stor stil visualiseret i 18. og 19. århundrede, men passer det billede med det, vi ved i dag om kvinderne i f.eks. jernalderen? Katrine fastslog, at det gør det ikke. Mon tiden er inde til at skrive historien om, så kvindernes vigtige og uundværlige roller bliver synliggjort?

En af de måder, Katrine gør det på, er ved at sætte fokus på fortidens kvindelige arkæologer. Hun fortalte om den række af mænd, som skrev og arbejdede med den arkæologiske fortid fra begyndelsen og stort set til 1960-erne. Hun fortalte også om arkæologer, der ikke ville have kvin-

der med til udgravninger tæt på vores tid. En samlet oversigt over danske arkæologer viser et udtalt mandefag. Men hvem kender f.eks. Augusta Zangenberg, Anna Else Hornum eller Anna Hude? Prøv også Lotte Hedager, Helle Vandkilde og Lise Bender Jørgensen? Det kan I komme til ved at slå dem op på Wikipedia. Helt konkret er det Katrines mission at skrive kvinderne ind i historien på Wikipedia, hvilket hun er i gang.

Dermed er hun med til at skrive historien om på en aktiv og engageret måde, en slags digitalarkæolog. Skulle der være en enkelt særlig nysgerrig læser tilbage, så læs Anna Hude's historie.

JG 09.03.2024

Oplysninger om museets virke og arrangementer kan ses på:

www.vesthimmerlandsmuseum.dk

hvor du også kan tilmelde dig museets elektroniske nyhedsbrev, hvis du ikke allerede får det.

HUSK: Hvis du har fået ny mailadresse, skal du tilmeldes på ny.

FIRMAMEDLEMSKAB

Vi er meget glade for, at en række lokale virksomheder støtter museumsforeningen med et firmamedlemskab.

Det muliggør bl.a. udgivelsen af dette medlemsblad uden annoncer.

Derfor opfordrer vi til at støtte følgende virksomheder:

AARS AVIS

Himmerlandsgade 150, Aars

STUBBERUP A/S

Industrivej 91, Aars

ARKITEKTFIRMAET

Oustrupvej 28, Aars

TURBOVEX A/S,

Industrivej 45, Aars

DATHOPRINT ApS v/Kasper Dahl

Industrivej 93, Aars

SPAREKASSEN DANMARK

Markedsvej 5-7, Aars

KOP og KANDE

Himmerlandsgade 99, 9600 Aars
Farsø Rådhuscenter, 9640 Farsø

NCO BYG A/S

Vestvej 5, Aars

PER og LONE NØRGAARD

Vognsild, 9600 Aars

SPAR NORD

Himmerlandsgade 70, Aars

VESTHIMMERLANDS MUSEUMSFORENING

En støtteforening for Vesthimmerlands Museum. Den yder årlige tilskud til museets drift. Foreningen arrangerer foredrag og ekskursioner mv. om egnens historie fra oldtid til nutid i samarbejde med museet.

Medlemskabet giver gratis adgang til alle museets udstillinger - også kunstudstillinger - og rabat ved deltagelse i arrangementer.

Medlemmerne holdes orienteret gennem dette medlemsblad, der udkommer april og oktober, arrangementskalender januar og juli, samt på mail.

Og ikke mindst – medlemmerne får årbøgerne fra Vesthimmerlands Museum og Lokalthistorisk Forening gratis, hvis man selv henter dem på museet.

Henvendelse om medlemskab til kassereren, formanden eller i receptionen på museet.

Bestyrelsen

Formand:
Jørgen Gravesen

Næstformand:
Torben Nørgaard

Sekretær og medredaktør:
Susanne Appel

Redaktør og bestyrelsens
kontakt til kasserer:
Sonja Marcussen

Bestyrelsesmedlemmer:
Anna-Marie Rode

Eva Auken

Kristian Nielsen

Suppleanter:
Inge Lund

Edel Mortensen

Ekstern kasserer:
Laila Flyvholm
lfjmus@gmail.com.

Foreningens mailadresse:
stoetvmus@gmail.com

